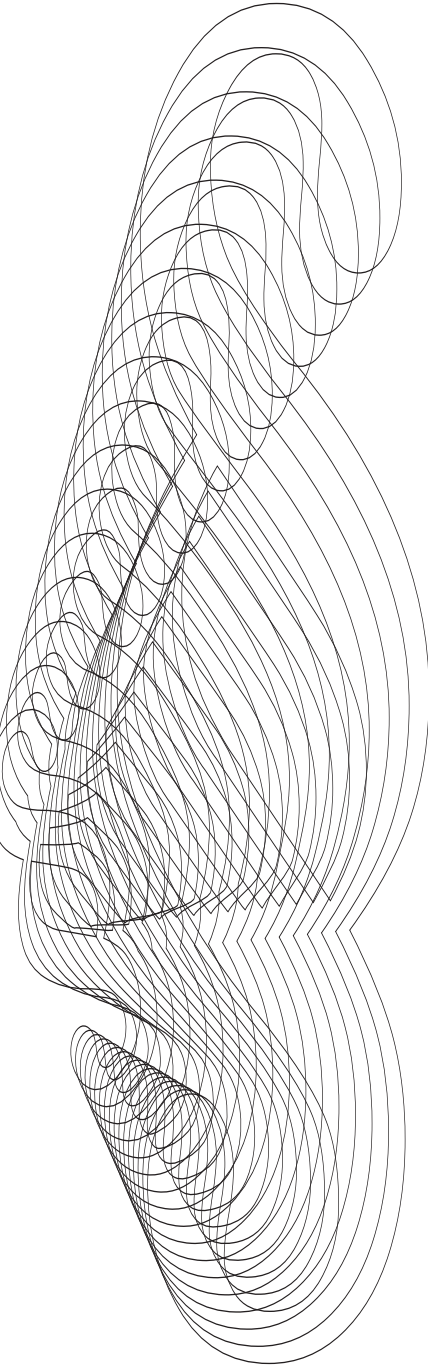

FINNMÁRKOKOMIŠUVDNA
FINNMARKSKOMMISSJONEN

Årsmelding Jahkedieđáhus 2016

Besøksadresse / Čujuhus:

Diggevisti – Tinghuset, 9845 Deatnu / Tana

Postadresse / Poastačujuhus:

P.b. 24, 9846 Deatnu / Tana

Tlf: 78 92 64 40

Telefax: 78 92 70 70

E-post/Epoasta: finnmarkskommisjonen@domstol.no

Internett/Interneahhta: www.finnmarkskommisjonen.no

1. Innledning

Finnmarkskommisjonens oppgave er å kartlegge eksisterende bruks- og eierrettigheter som folk i Finnmark har ervervet på grunnlag av langvarig bruk. Kartleggingen skal skje på grunnlag av gjeldende nasjonal rett og er begrenset til den grunn som Finnmarks-eiendommen overtok ved finnmarkslovens ikrafttredelse 1. juli 2006. Fra 2013 skal kommisjonen også utrede krav om kollektive eller individuelle rettigheter til fiskeplasser i sjø- og fjordområder i Finnmark dersom noen med rettslig interesse i en slik avklaring krever det.

Finnmarkskommisjonen ble oppnevnt av Kongen i statsråd 14. mars 2008. I dag er følgende med i kommisjonen; leder Jon Gauslaa og medlemmene Hilde Heggelund, Ole Henrik Magga, Veronica Andersen og John Bernhard Henriksen. Veronica Andersen ble oppnevnt i november 2014, hun erstatter tidligere medlem Kjell Næss, mens John Bernhard Henriksen ble oppnevnt i oktober 2015 som erstatter for tidligere medlem Anne Marit Pedersen. De øvrige medlemmene har vært med fra starten av.

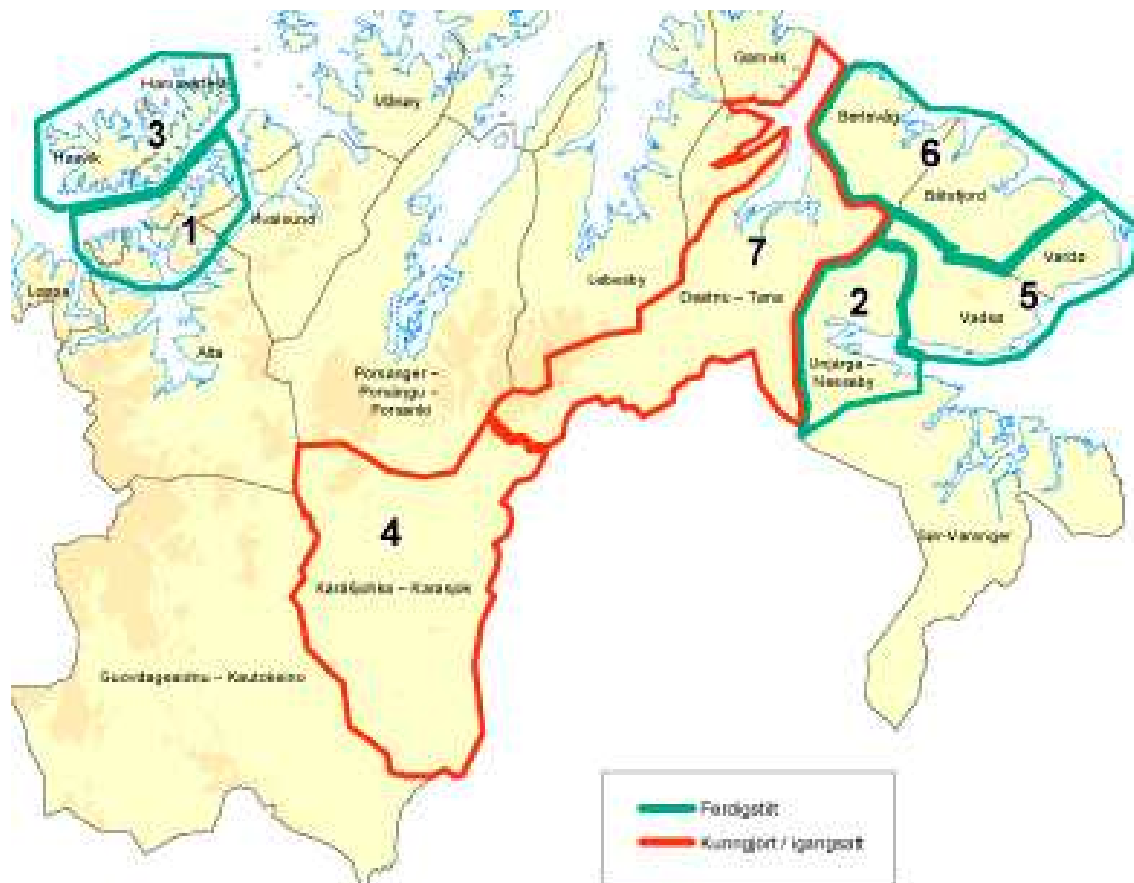
Det er avholdt 6 kommisjonsmøter i 2016.

1. Álggahus

Komišuvnna bargun lea kártet dálá geavahan-ja eaiggáduššanvuoigatvuođaid maid finnmárgkolaččat ležžet háhkan guhkes áiggi geavahusa vuodul. Kárten galgá geavvat gustojeaddji nátionála rievtti mielde ja lea ráddjejuvvon daid eatnamiidda maid Finnmárkku-opmodat válddii badjelasas finnmárkkulága fápmui boahtimis suoidnemánu 1. b. 2006. 2013 rájes galgá komišuvdna maiddái čielggadit gáibádusaid mat ležžet oktasaš dahje oktagaslaš vuoigatvuođaide guolástansajiide mearra- ja vuotnaguovlluin Finnmárkkus, jus rievttálaš beroštusa vuodul oktage gáibida dákkár čielggadeami.

Finnmárkokomišuvdna nammaduvvui Gonagasas stáhtaráđis njukčamánu 14. b. 2008. Dál leat komišuvnnas jođiheaddji Jon Gauslaa ja miellahtut Hilde Heggelund, Ole Henrik Magga, Veronica Andersen ja John Bernhard Henriksen. Veronica Andersen nammaduvvui skábmamánu 2014, son lea ovddeš miellahtu Kjell Næss sajis, ja John Bernhard Henriksen nammaduvvui golgotmánu 2015 ovddeš miellahtu Anne Marit Pedersena sadjái. Eará miellahtut leat leamaš mielde álggu rájes.

2016:s leat dollon 6 komišunčoahkkima.

2. Fremdrift og status i 2016

2.1 Fremdrift i forhold til mål og fremdriftsplan

Finnmarkskommisjonens overordnede mål har vært å utrede bruks- og eierrettigheter i Finnmark innen 2025. Ved fastsettelsen av dette målet har kommisjonen lagt til grunn det man oppfatter som en av forutsetningene for arbeidet; uttalelsen i Innst.O. nr. 80 (2004-2005), s. 19: *"ansvaret for fremdriften og rekkefølgen i kartleggingsarbeidet legges til Finnmarkskommisjonen"*.

Denne uttalelsen er også sitert i departementets merknader til § 2 i forskrift om Finnmarkskommisjonen og Utmarksdomstolen for Finnmark. Her heter det videre at når kommisjonen avgrenser utredningsfelt må den se hen til at *"det er et av [finnmarks]lovens formål at rettighetssituasjonen i hele Finnmark skal være utredet innen rimelig tid."*

Finnmarkskommisjonen har de siste årene hatt en jevn nedgang i budsjettrammen. I 2016 var budsjettrammen på 9 millioner. I mars 2016 besluttet derfor kommisjonen å utsette målet om å være ferdig med kartleggingsarbeidet fra 2025 til 2033.

Kommisjonen har i 2016 begrenset planlagt aktivitet, og det er ikke utlyst nye felt. En konsekvens av den begrensede økonomien er at kommisjonen arbeider i kun i to felt, og det er felt 4 Karasjok og felt 7 Tana/Tanafjorden.

2.2 Status 2016 – utredningsfelt

I felt 4 Karasjok har det vært oppfølgende aktivitet med vekt på bevissikring, innsamling av faktagrunnlag og igangsatt utredning, mens i felt 7 Tana/Tanafjorden er de eksterne sakkyndige utrederne (NIKU) i virksomhet.

2. Ovdáneapmi ja stáhtus jagis 2016

2.1 Ovdáneapmi mihtuid ja ovdáanplána ektui

Finnmárkokomišuvnna bajit ulbmilin lea 2025 rádjai guorahallat geavahan- ja eaiggáduššánvuoigatvuođaid Finnmarkkus. Komišuvdna lea bajit ulbmila mearrideamis bidjan vuodđun dan maid atná dán barggu oktan eaktun, mii lea Árv. O. Nr. 80 (2004-2005) 19 s. vuodul *"ovdáneami ja kártenbarggu vuoruid ovdasvástádus biddjo Finnmárkokomišuvdnii"*.

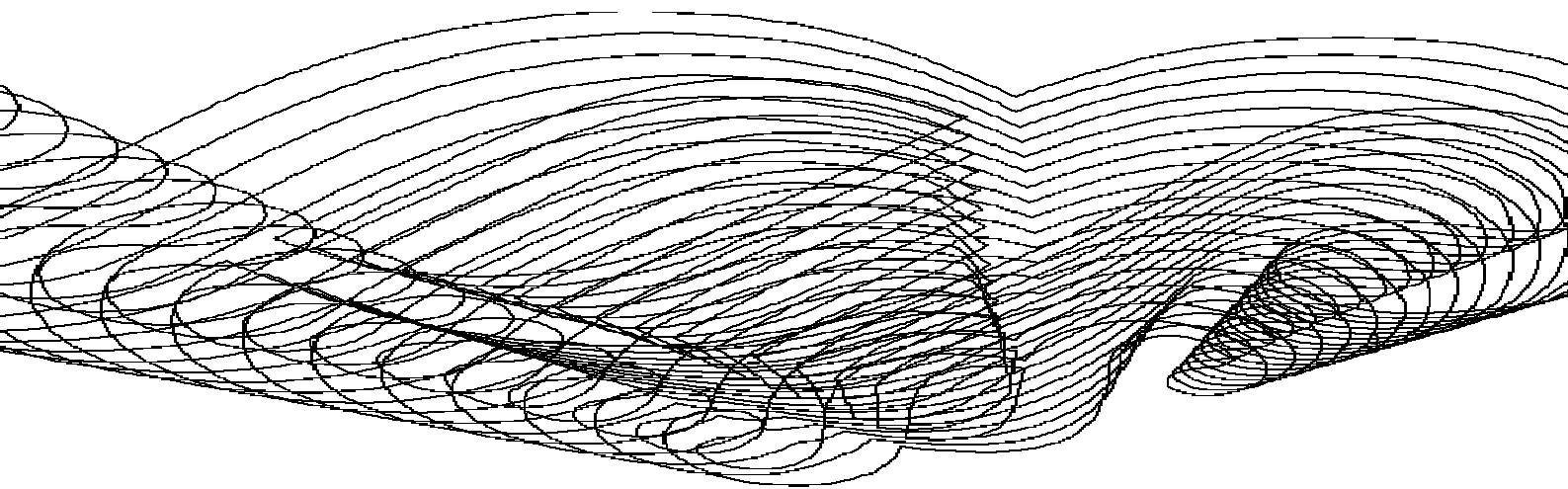
Dát cealkámuš lea maiddái bajuhuvvon departemeantta mearkkašumiin láhkaásahusa § 2:s Finnmarkko-komišuvnna ja Finnmarkku Meahcceduopmostuolu birra. Dás celko dasto ahte komišuvdna galgá ráddjedettiin guorahallanguovvluid váldit vuhtii *"ahte okta (finnmárko)lága ulbmilin lea ahte vuoigatvuohtadilli olles Finnmarkkus galgá leat guorahallon govtolaš áiggis"*.

Finnmárkokomišuvnnas lea marjimuš jagiid bušeahttamearri dássidit njiedjan. 2016:s lei bušeahttamearri 9 miljon ru. Danne mearridii komišuvdna njukčamánu 2016 marjidi kártenbarggu gergema 2025 rájes 2033 rádjai.

Komišuvnnas lea 2016:s ráddjen plánejuvvon doaimmaid, iige leat oktage guovlu almmuhuvvon. Gáržžes ruhtadili váikkuha nu ahte komišuvdna dál bargá dušše guovtti guovllus, mat leat 4. guovlu Kárášjohka ja 7. guovlu Deatnu/Deanuvuotna.

2.2 Stáhtus 2016 – guorahallanguovllut

4. guovllus Kárášjohka lea leamaš čuovvoleaddji doaibma mas duođaštussihkkarastin, diehtovuodu čohkken ja álgoguorahallan leat deattuhuvvon, ja 7. guovllus Deatnu/Deanuvuotna leat áššedovdi guorahallit (NIKU) doaibmas.

Felt 4 – Karasjok

Finnmarkskommisjonen kunngjorde 25. januar 2011 Karasjok som utredningsfelt 4. Kommisjonen hadde pr 31. desember 2016 mottatt 62 meldinger om mulige rettigheter i feltet. Disse er lagt ut på kommisjonens nettsted. Finnmarkskommisjonen skal dessuten uavhengig av innmeldte meldinger ta stilling til rettighetssituasjonen i hele felt 4.

I 2016 har kommisjonen hatt følgende prosesser i feltet:

- 1.-2. mars: Høringsmøte om Anárjotleahki/dalen
- 6. juni: Informasjonsmøte om kommisjonens arbeid og prosess i feltet
- 7.-8. juni: Høringsmøte om Kárášjotleahki/dalen
- 23.-24. august: Høringsmøte om lešjotleahki/-dalen
- 11.-12. oktober: Høringsmøte om Tanadalen, Karasjok tettsted og kollektive meldinger som gjelder hele eller deler av feltet
- Hele 2016: Beviskringsintervjuer av vitner

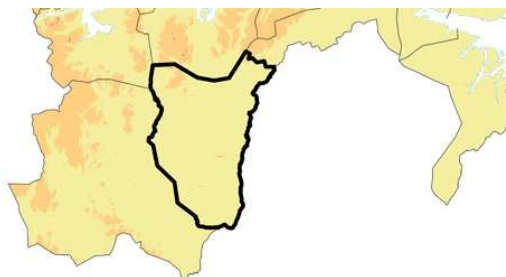
Hensikten med høringsmøtene er å gi kommisjonen innsikt i kravene og bruken av utmarka i feltet/kommunen. Møtene er gjennomført som rundebordsamtaler med inviterte informanter og med de som har fremmet krav for kommisjonen.

For å ivareta partenes interesser kan kommisjonen etter finnmarkslovens § 32 oppnevne representanter for ulike interessegrupper som kan følge kommisjonens arbeid. Interesserepresentantordningen er en form for rettshjelpstiltak. Kommisjonens interesserepresentanter i felt 4 Karasjok:

- Laila Somby Sandvik, for fastboende utmarksbrukere
- John Aslak Johansen, for friluftslivet
- Nils Aslak Boine, for jordbruket
- Aslak Mattis N. Eira, for reindrifta
- Mattis Nilsen Eira, for reindrifta

Kontaktinformasjon om interesserepresentantene finnes på kommisjonens nettside.

Den sakkyndige feltutredningen om faktisk bruk og rettsoppfatninger i feltet er utført av Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU). Utredningen ble ferdigstilt i 2013 og er en del av faktagrunnlaget for arbeidet med kommisjonens rapport. NIKU's utredning er tilgjengelig på kommisjonens nettsted.

4. guovlu – Kárášjohka

Finnmárkokomišuvdna almmuhii ođđajagemánu 25. b. 2011 Kárášjoga 4. guorahallanguovllun. Komišuvdnii ledje juovlamánu 31. b. 2016 rádjai bohtán 62 diedáhusa vejolaš vuoigatvuođaide dán guovllus. Dát leat komišuvnna neahttasiidui biddjon. Finnmarko-komišuvdna galgá lassin váldit beali olles 4. guovllu vuoigatvuođadillái beroškeahtá bohtán diedáhusain.

2016:s lea komišuvnnas leamaš dán guovllus dát proseassat:

- Njukčamánu 1.-2.b: Gulaskuddančoahkkin Anárjotleagi birra
- Geassemánu 6.b.: Diehtojuoahkinčoahkkin guovllu barggu ja proseassa birra
- Geassemánu 7.-8.b.: Gulaskuddančoahkkin Kárášjotleagi birra
- Borgemánu 23.-24.b.: Gulaskuddančoahkkin lešjotleagi birra.
- Golggotmánu 11.-12.b.: Gulaskuddančoahkkin Deanuleagi ja Kárášjoga márkana ja oktasaš diedáhusaid birra mat gusket olles guvlui dahje das osiide .
- Miehtá 2016: Vihtaniid duođastusčohkken-jearahallamat

Gulaskuddančoahkimiid áigumuššan lea ahte komišuvdna oččošii áddejumi gáibádusaide ja mo guovllus/gieldas lea meahcci geavahuvvon. Čoahkkimat leat čadahuvvon beavddi birra ságastallamin oktan bovdjuvvon informántaiguin ja singuin guđet komišuvdnii leat gáibádusaid ovddidan.

Fuolahan dihtii oasehasaid beroštusaid sáhtá komišuvdna finnmárkolága § 32 mieldde nammadit iešguđet beroštusjoavkkuid ovddasteaddjiid, guđet besset čuovvut komišuvnna barggu. Dát beroštus-ovddasteaddjiortnet lea muhtinlágan riektveahkkedoaimma. Komišuvnna beroštusovddadeaddjit 4. guovllus Kárášjohka:

- Laila Somby Sandvik, dálon meahccásteaddjiid ovddas
- John Aslak Johansen, olgunastima ovddas
- Nils Aslak Boine, eanadoalu ovddas
- Aslak Mattis N. Eira, boazodoalu ovddas
- Mattis Nilsen Eira, boazodoalu ovddas

Oktavuođadieđut beroštusovddasteaddjiid birra leat komišuvnna interneahttasiiduin.

Dán guovllu duohta geavaheami ja riektádejjumiid birra lea áššedovdi guorahallama Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) čadahán. Guorahallan gárvvistuvvui 2013:s ja lea oassi komišuvnna raportabarggu diehtovuodus. NIKU' guorahallan lea oaidnin láhkai komišuvnna neahttabáikkis.

Felt 6 – Varangerhalvøya vest

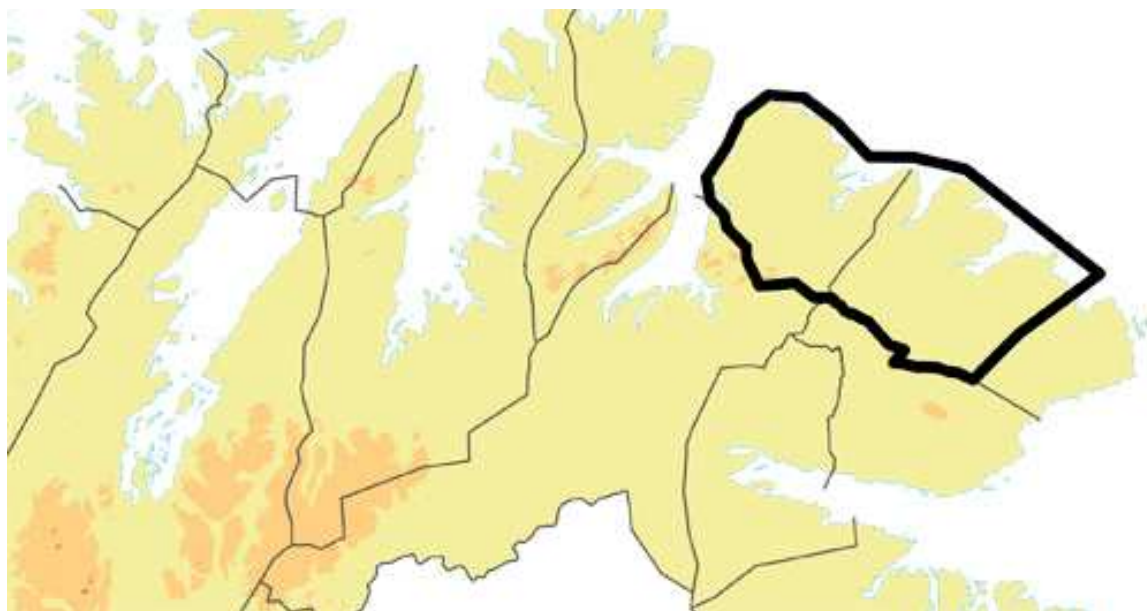
Finnmarkskommisjonen kunngjorde 10. mai 2013 utredningsfelt 6 Varangerhalvøya vest, som består av kommunene Båtsfjord og Berlevåg. Arbeidet med kommisjonens rapport om rettighetsforhold i feltet ble avsluttet i august 2015. Rapporten ble offentliggjort 16. oktober 2015.

Fristen for å bringe kommisjonens konklusjoner inn for Utmarksdomstolen for Finnmark er **16. april 2017**.

6. guovlu – Oarje Várnjarga

Finnmárkokomišuvna almmuhii miessemánu 10. b. 2013 6. guorahallanguovllu Várnjarga oarji, masa gullet Báhcavuona ja Bearralvági gielddat. Borgemánuš 2015 loahpahuuvui komišuvnna raportabargu dán guovllu vuoigatvuođadiliid birra. Raporta almmuhuvvui golggoamánu 16. b. 2015.

Cuoŋománu 16. b. 2017 lea áigemearri ovddidit komišuvnna konklusuvnnaid Finnmarkku meahcceduopmostuolu ovdii.

Felt 7 – Tana/Tanafjorden

Finnmarkskommisjonen kunngjorde 23. september 2014 felt 7 Tana/Tanafjorden. Felt 7 består av den grunnen som ved Finnmarksloven ikrafttreden ble overført til FeFo i Tana kommune, samt hele Tanafjorden. Feltet ble kunngjort med oppfordring til mulige rettighetshavere om å melde seg. Kommisjonen har pr 31. desember 2016 fått inn 24 meldinger om mulige rettigheter i feltet. Disse er lagt ut på kommisjonens nettsted.

Finnmarkskommisjonen skal dessuten uavhengig av innmeldte meldinger ta stilling til rettighetssituasjonen på den grunnen i felt 7 som ble overført til FeFo i 2006.

Kommisjonens mandat er fra 2013 utvidet til å gjelde krav om kollektive eller individuelle rettigheter til fiskeplasser i sjø- og fjordområder i Finnmark dersom noen med rettslig interesse i en slik avklaring krever det, jf. finnmarkslovens § 29 første ledd. Derfor er også hele Tanafjorden lyst ut som en del av felt 7.

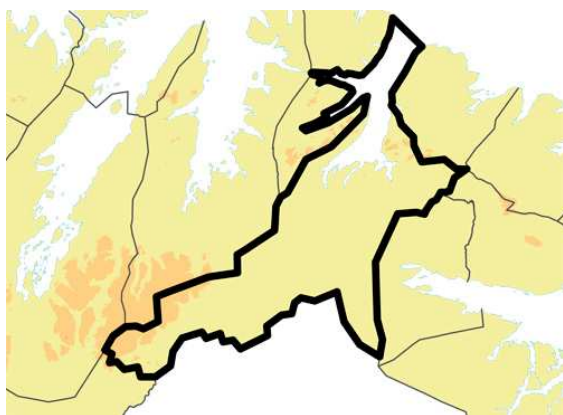
Den 29. februar holdt kommisjonen et folkemøte/informasjonsmøte i feltet. Hensikten var å informere om arbeidet.

For å ivareta partenes interesser kan kommisjonen etter finnmarkslovens § 32 oppnevne representanter for ulike interessegrupper som kan følge kommisjonens arbeid. Interesserepresentantordningen er en form for rettshjelpiltak. Kommisjonen har i november 2016 oppnevnt syv interesserepresentanter:

- Frode Utsi, reindrift
- Nancy Porsanger Anti, reindrift
- Viktor Trosten, fastboende utmarksbrukere
- Jorunn Sottinen, jordbruk
- Reidar Larsen, sjølaksefiske
- Katri Sarak Somby, friluftslivet
- Sverre Kimo Pedersen, kyst- og fjordfiske

Kontaktinformasjon om interesserepresentantene finnes på kommisjonens nettsted.

Det er inngått avtale med Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) om at de skal gjøre en sakkyndig utredningen om faktisk bruk og rettsoppfatninger i feltet. NIKU's utredningsarbeid er i slutfasen. Den sakkyndige utredningen vil bli lagt på kommisjonens nettside i første halvdel av 2017.

7. guovlu – Deatnu/Deanuvuotna

Finnmárkokomišuvdna almmuhii čakčamánu 23. b. 2014 7. guovllu Deatnu/ Deanuvuotna. 7. guvlui gullet dat eatnamat Deanu gielddas mat Finnmarkkulága fápmui boahtimis sirdojuvvo FeFo:i, ja olles Deanuvuotna. Guovlu almmuhuvvui vejolaš vuoigatvuođalaččaide ávžžuhusain komišuvdnii dieđihit dan birra. Komišuvdna lea juovlamánu 31. b. 2016 rádjai ožžon 24 dieđáhusa vejolaš vuoigatvuođain dán guovllus. Dát leat komišuvnna neahttasiidui biddjon. Finnmark-komišuvdna galgá dasa lassin váldit beali vuoigatvuođadillái 7. guovllus daid eatnamiin mat 2006:s sirdojuvvo FeFo:i, beroškeahhtá boahhtán dieđáhusain.

Komišuvnna mandáhta lea 2013 rájes viiddiduvvon gustot gáibádusaide mat leat oktasaš dahje oktagaslaš vuoigatvuođaide guolástansajiide mearra- ja vuotnaguovlluin Finnmarkkus, jus rievtálaš beroštusa vuodul oktage gáibida dákkár čielggadeami, vrd. finnmarkkolága § 29 vuosttas lađđasa. Danne leage olles Deanuvuotna almmuhuvvon 7. guovllu oassin.

Guovvamánu 29. b. doalai komišuvdna dán guovllus álbmotčoahkkima/diehtjuohkinčoahkkima. Ulbmilin lei mitalit barggu birra.

Fuolahan dihtii oasehasaid beroštusaid sáhtttá komišuvdna finnmarkkolága § 32 mielde nammadit iešguđet beroštusjoavkkuid ovddasteaddjiid guđet besset komišuvnna barggu čuovvut. Dát beroštus-ovddasteaddjiortnet lea muhtinlágan riekteveahkke-doaibma. Komišuvdna lea skábmamánu 2016 nammadan 7 beroštusovddasteaddji:

- Frode Utsi, boazodoallu
- Nancy Porsanger Anti, boazodoallu
- Viktor Trosten, dálon meahccásteaddjit
- Jorunn Sottinen, eanandoallu
- Reidar Larsen, mearraluossabivdu
- Katri Sarak Somby, olgunastineallin
- Sverre Kimo Pedersen, riddo- ja vuotnaguolásteapmi

Oktavuođadieđut beroštusovddasteaddjiid birra leat komišuvnna internehttasiiduin.

Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) fitnodagain lea sohppojuvvon dán guovllus dahkat áššedovdi guorahallama duohta geavahusa ja riekteáddedumiid birra. NIKU` guorahallanbargguin leat ollemin lohppii. Áššedovdi guorahallan biddjo komišuvnna neahttasiidui 2017 álgojahkebealis.

2.3 Status 2016 – kommunikasjon og dokumentasjon

For å sikre en god og åpen prosess er det viktig at folk i Finnmark har kunnskap om kommisjonens arbeid. Kommisjonen har derfor vektlagt informasjon og kommunikasjon.

På kommisjonens nettside gjøres mest mulig av grunnlagsdokumentene tilgjengelige. Blant annet publiseres innkomne meldinger om mulige rettigheter, arbeidene som er utført av sakkyndige og annet materiale som kan gi innsikt i og informasjon om kommisjonens arbeid.

Kommisjonen har erfart at folkemøter, høringsmøter, befaringer og annen kontakt med befolkningen, parter og andre i de ulike feltene, er viktige bidrag til arbeidet med å opplyse saken før det konkluderes om rettighetsforholdene i feltet. I denne kontakten benytter kommisjonen det språket som er naturlig i vedkommende felt. Parter, vitner og andre får anledning til å benytte det språket de ønsker. I 2016 har kommisjonen brukt norsk og samisk i møtesammenheng. Nettsiden www.finnmarkskommisjonen.no er på norsk og samisk.

I 2016 har kommisjonen fulgt opp arbeidet med å sikre muntlige kilder for å ta vare på viktig informasjon i områder der tradisjonell bruk av utmarka i liten grad er skriftlig dokumentert. Det er i 2016 samlet inn slik informasjon i deler av Kvalsund og Måsøy.

Kommisjonen har videre prioritert å gjennomføre beviskringsintervjuer med personer som er oppgitt som muntlige vitner av de som har sendt inn rettighetsmeldinger. I 2016 er det gjennomført 5 intervjuer i felt 4 Karasjok og felt 7 Tana/Tanafjorden.

Når det gjelder likestilling mellom kjønnene legger kommisjonen til grunn at både kvinner og menns bruk av utmark i Finnmark skal synliggjøres. Dette følges opp i arbeidet som de sakkyndige gjør (i kravspesifikasjon), ved oppnevning av interesserepresentantene og ved utvelgelse av informanter/vitner til høringer, befaringer, bevisopptak og i prosjektet med muntlige kilder.

2.3 Stáhtus 2016 – gulahallan ja duođastusat

Sihkkarastin dihtii buori ja rabas proseassa lea dehálaš ahte finnmárgolaččat dihtet komišuvnna barggu birra. Komišuvdna lea danne deattuhan diehtjuohkima ja gulahallama.

Komišuvnna neahttasiidduin leat eanaš vuođđodokumeanttat oaidnin láhkai. Earret eará almmuhuvvojit boahtán dieđáhusat vejolaš vuoigatvuođaid birra, áššedovdiid barggut ja eará ávdnasat mat soitet čuvget komišuvnna barggu.

Komišuvdna lea vásihan ahte álbmotčoahkkimat, gulaskuddančoahkkimat, guovllu geahčadeamit ja eará oktavuođat álbmogiin, oasehasaiguin ja earáiguin iešguđet guovlluin, leat dehálaččat go galgá čuvget ášši ovdal go guovllu vuoigatvuođadiliid konkludere. Dáid oktavuođain atná komišuvdna dan giela mii dan guovllus lea lunddolaš. Oasehasat, vihtanat ja earát besset atnit dan giela maid háliidit. 2016:s lea komišuvdna čoahkkiimiin geavahan dárogieđa ja sámegieđa. Neahttasiidu www.finnmarkskommisjonen.no lea dárogillii ja sámegillii.

2016:s lea komišuvdna čuovvolan bargguin sihkkarastit njálmmálaš gállduid áimmahuššan dihtii dehálaš dieđuid daid guovlluin gos árbevirolaš meahcásteapmi ii leat olus čálalaččat duođastuvvon. 2016:s leat dákkár dieđut čohkkejuvvon muhtin sajiin Fálesnuoris ja Muosáin.

Komišuvdna lea dasto vuoruhan jearahallat daid njálmmálaš vihtaniid guđiid gáibáidusovddideaddjit leat almmuhan. Dáid gohčoda komišuvdna duođastuš-čohkkenjearahallamiid. 2016:s leat čađahuvvon 5 jearahallama 4. guovllus Kárášjohka ja 7. guovllus Deatnu/Deanuvuotna.

Komišuvdna lea sohkašieliid ovttašasašvuođa dáfus vuođđun bidjan ahte sihke nissoniid ja albmáid meahcásteapmi Finnmárkkus galgá boahtit oidnosii. Dát čuovvoluvvo áššedovdiid barggus (gáibáidusčilgehusas), beroštusovddasteaddjiid nammademiin ja informánttaid/vihtaniid válljemiin gulaskuddamiidda, báikkiid geahčademiide, duođastusčohkkemiidda ja njálmmálaš gállduid prošeavttas.

3. Prioriteringer og utfordringer fremover

3.1 Rammen

Kommisjonens budsjettramme i 2017 er på 11,5 millioner. Dette er en økning av rammen på kr 2,5 millioner fra 2015 og 2016. Finnmarkskommisjonens budsjettbehov er på kr 14 millioner årlig. Budsjettøkningen i 2017 vil likevel gi kommisjonen bedre arbeidsvilkår og bidra til bedre effektivitet i kartleggingsarbeidet.

Finnmarkskommisjonens hovedmål er å være ferdig med rettighetskartleggingsarbeidet i hele Finnmark innen 2033. Til tross for budsjettøkning i 2017 er det for tidlig å revidere hovedmålet.

3.2 Kartleggingsarbeidet

I **felt 4 Karasjok** er arbeidet mer omfattende enn i tidligere felt. Kommisjonen møter en rekke utfordringer som ikke har vært tilstede i samme grad i tidligere felt. Dette gjelder både omfang, kompleksitet og kommunikasjon.

Kommisjonen skal løse oppgaver som lenge har stått uløste som resultat av en historisk utvikling. Det gjenspeiles i antall mottatte rettighetsmeldinger (62) i feltet, både kollektive og individuelle fra fastboende samt om interne forhold i reindriften (27). Fastsetting av beitegrenser er tvister som ulike organer og instanser har forsøkt å løse i flere tiår, og dette er nå til behandling hos kommisjonen.

Kommunikasjon – både muntlig og skriftlig – må skje på norsk og samisk, med dertilhørende økt ressursbruk til oversetting og tolkning.

Kommisjonen planlegger i 2017 å gjennomføre høringsmøter om interne forhold i reindriften. Videre planlegges det å gjennomføres besiktigelses og befaringer av områder. Største delen av arbeidet i feltet vil i 2017 være utredningsarbeid med tilhørende innsamling av faktagrunnlag.

I **felt 7 Tana/Tanafjorden**, vil kommisjonen møte de nyoppnevnte interesserepresentantene i januar. Kommisjonen vil i løpet av første halvdel av 2017 legge ut på nettsiden det eksterne sakkyndig arbeidet som NIKU har gjort for kommisjonen i felt 7.

Finnmarkskommisjonen arbeider med å **sikre muntlige kilder** for å ta vare på viktig informasjon i områder der tradisjonell bruk av utmarka i liten grad er skriftlig dokumentert. Man vil også fortsette å **beviskringsintervjue** personer som er oppgitt som muntlige vitner av de som har sendt inn rettighetsmeldinger

3. Vuoruheamit ja hástalusat ovddasguvlui

3.1 Mearreruhta

Kommišuvnna 2017 bušeahttamearri lea 11,5 miljon ru. Dát lea 2,5 miljon ru. lasáhus 2015 ja 2016 rájes. Finnmarkkokommišuvnna bušeahtadárbu lea jahkásaččat 14 miljon ru. 2017 bušeahttalasáhus datte buorida komišuvnna bargoeavttuid ja beavttalmahtta kártenbarggu.

Finnmarkkokomišuvnna váldoulbmilin lea 2033 rádjai gárvvist vuoigatvuođakártenbarggu miehtá Finnmarkku. Vaikke leage bušeahttalasáhus 2017:s, de lea menddo árrat váldomihtu divvut.

3.2 Kártenbarggut

4. guovllus Kárášjogas lea eanet bargu go daid ovddit guovlluin. Dáppe leat moanat hástalusat mat eai leat leamaš seamma muddui daid ovddit guovlluin. Dát guoská sihke viidodahkii, čoahkádussii ja gulahallamii.

Komišuvdna galgá čoavdit áššiid mat guhká leat leamaš čoavdekeahtta historjjálaš sivaid geažil. Dát vuhtto das man galle vuoigatvuođadieđáhusa (62) leat dán guovllus boahmán, sihke oktasaš ja oktagaslaš dáloniin ja siskkáldas diliid hárrái boazodilis (27). Guohtunrájaid mearrideapmi leat riiddut maid mánggat ášahusat jahkeviissaid leat geahččalan čoavdit, ja dál lea komišuvdna daid meannudeamen.

Gulahallan – sihke njálmmálaš ja čálalaš – ferte geavvat dárogillii ja sámegillii, masa dárbbášuvvojit eanet návccat jorgalepmái ja dulkomii.

Komišuvdna ráhkkana 2017:s čađahit gulaskuddan-čoahkkimiid boazodoalu siskkáldas diliid birra. Dasto ráhkkana čađahit guovlluid dárkkistemiid ja geahčademiid. Eanaš oassi dán guovllu barggus lea 2017:s guorahallanbargu oktan diehtovuoddu čohkkemiin.

7. guovllus Deatnu/Deanuvuotna, deaivvada komišuvdna ođđajagemánus daid aiddoválljejuvvon beroštusovddasteaddjiiguin. Komišuvdna bidjá 2017 álgojagis neahttasiidui daid áššedovdi bargguid maid NIKU lea komišuvnna ovddas bargan 7. guovllus.

Finnmarkkokomišuvdna **sihkarastá njálmmálaš gálduid** áimmahuššama dihtii dehálaš dieđuid daid guovlluin gos árbevirolaš meahcásteapmi ii leat olus čálalaččat duodaštuvvon. Jotkkojuvvo maiddá **duodaštusčohkken-jearahallamiiguin**, namalassii jearahallat daid geaid gáibádusovddideaddjit lea almmuhan vihtanin.

Kommisjonen har så langt ikke tatt stilling til om det vil bli lyst ut noe nytt felt i 2017.

Kommisjonen vil fortsatt være opptatt av at både **kvinner og menns** bruk av utmark i Finnmark skal synliggjøres. Dette vil bli fulgt opp i arbeider som de sakkyndige gjør (i kravspesifikasjon), ved oppnevning av interesserepresentantene og ved utvelgelse av informanter/vinter til høringer, befaringer, bevisopptak og i prosjektet med muntlige kilder.

Det viktig at befolkningen i Finnmark og andre har tilgjengelig **informasjon** om det arbeidet kommisjonen gjør. Dette er nødvendig for at folk skal ha kjennskap til kommisjonen og dens virksomhet, og for å sikre at kommisjonen får de opplysningene den trenger i sitt arbeid. Kommisjonen ønsker å kommuniserer med befolkningen på det språket som er naturlig for den enkelte å bruke, og det legges opp til at kommisjonen tilpasser seg spåklig. Nettsiden vil fortsatt være på både norsk og samisk.

Kommisjonen setter stor pris på de innspill og tilbakemeldinger man får fra befolkningen i Finnmark og andre. Om noen har spørsmål eller innspill ta gjerne kontakt.

www.finnmarkskommisjonen.no

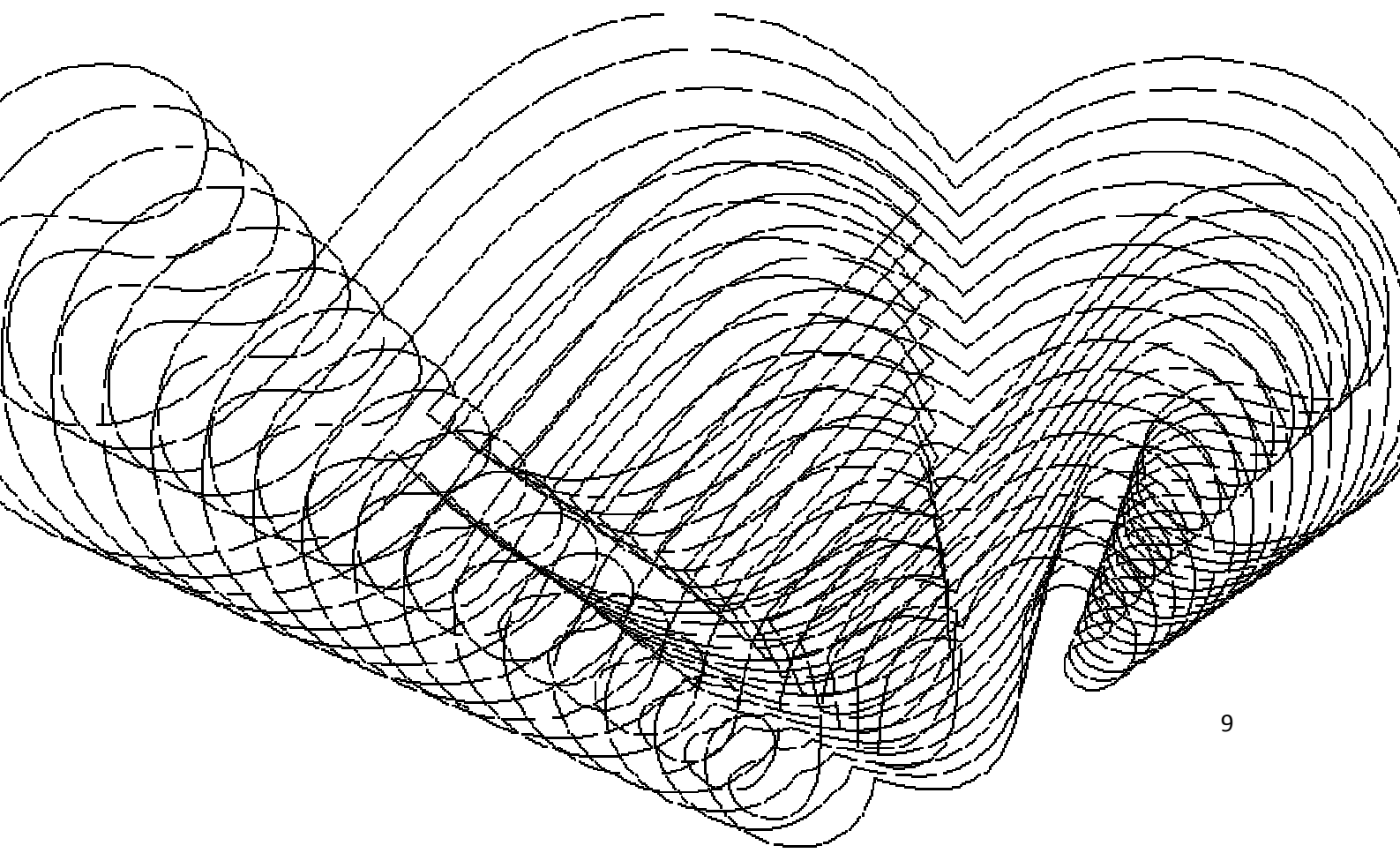
Komišuvdna ii leat velá mearridan ahte almmuhuvvo go 2017:s fas okta ođđa guovlu.

Komišuvdna áigu ain giddet fuomášumi dasa ahte sihke **nissoniid ja albmáid** meahcásteapmi Finnmarkkus galgá čalmustahttot. Dát čuovvoluvvo áššedovdiid bargguin (gáibádusčilgehusas), beroštusovddasteaddjiid nammademiin ja informántaid/vihtaniid válljemiin gulaskuddamiidda, guovllu geahčademiide, duođaštus-čohkkemiidda ja njálmmálaš gállduid prošehtii.

Lea dehálaš ahte finnmárkolaččain ja earáin leat sadjagasas **diedut** komišuvnna barggu birra. Dát dárbbášuvvo vai olbmot galget diehtit komišuvnna ja dan doaimma birra, ja sihkkarastin dihtii ahte komišuvdna oažžu daid dieđuid maid barggustis dárbbáša. Komišuvdna dáhtošii gulahallat álbmogiin dan gillii maid sii lunddolaččat geavahit, ja komišuvdna heiveha barggus gielalaččat. Neahttasiidu lea ain sihke dárogillii ja sámegillii.

Komišuvdna lea hirbmat giitevaš daid árvalusaid ja máhcahemiid ovddas maid oažžu finnmárkolaččain ja earáin. Jus ležžet gažaldagat dahje árvalusat, de váldet áinnas oktavuoda.

www.finnmarkskommisjonen.no

Kommisjonsmøter/Komišunčoahkkimat 2016

Dato/Beaivi	Sted/Báiki:
29.februar – 3. mars/ Guovvam. 29. b. – njukčam. 3.b.	Karasjok/Karášjohka
18.-20. april/ Cuonjom.18.- 20.b.	Oslo
6.-9. juni/ Geassem. 6.-9. b.	Karasjok/Karášjohka
23.-25. august/ Borgem. 23.-25. b.	Karasjok/Karášjohka
11.-13. oktober/ Golggothm. 11. – 13. b.	Karasjok/Karášjohka
28.-30. november/ Skábmam. 28. – 30. b.	Oslo

Høringsmøter/Gulaskuddančoahkkimat

Dato/Beaivi	Felt/Guovlu	Beskrivelse/Čilgehus	Sted/Báiki
1.-2. mars/ Njukčam. 1.-2. b.	Felt 4 Karasjok/ 4. guovlu Karášjohka	Høringsmøte om Anárjotleahki/dalen/ Gulaskuddančoahkkin Anárjotleagi birra	Karasjok/Karášjohka
7.-8. juni/ Geassem. 7.-8. b.	Felt 4 Karasjok/ 4. guovlu Karášjohka	Høringsmøte om Karášjotleahki/dalen/ Gulaskuddančoahkkin Karášjotleagi birra	Karasjok/Karášjohka
23.-24. august/ Borgem. 23.-24. b.	Felt 4 Karasjok/ 4. guovlu Karášjohka	Høringsmøte om lešjotleahki/- dalen/ Gulaskuddančoahkkin lešjotleagi birra	Karasjok/Karášjohka
11.-12. oktober/ Golggothm. 11.- 12. b.	Felt 4 Karasjok/ 4. guovlu Karášjohka	Høringsmøte om Tanadalen, Karasjok tettsted og kollektive meldinger som gjelder hele eller deler av feltet/ Gulaskuddančoahkkin Deanuleagi, Karášjoga márkanbáikki ja oktasaš dieđáhusaid birra mt gusket olles guvlui dahje dan osiide	Karasjok/Karášjohka

Møter med interesserepresentantene/ Čoahkkín beroštusovddasteaddjiiguin:

Dato/Beaivi	Felt/Guovlu	Sted/Báiki:
1.mars/ Njukčam. 1.b.	Felt 4 Karasjok/ 4. guovlu Kárášjohka	Karasjok/Kárášjohka
mars, juni, august, oktober/ njukčam. , geassem., borgem., golggotm.	Interesserepresentatnene i felt 4 har ellers vært innkalt til hvert høringsmøte i 2016, se over./ 4. guovllu beroštusovddasteaddjit leat muđui gohččojuvvon juohke gulaskuddančoahkkimii 2016:s, geahča bajábealde.	Karasjok/Kárášjohka

Andre møter og representasjoner i 2016/ Eará čoahkkimat ja ovddasteami 2016:s:

Dato/Beaivi:	Beskrivelse/Čilgehus:	Deltatt/Oassálasti:
27.februar/ Guovvam. 27.b.	Innlegg om kommisjonens arbeid på NSRs landrettighetsseminar i Karasjok/ Sáhkavuorru komišuvnna barggu birra NSR` eanavuoigatvuodasemináras Kárášjogas	Ole Henrik Magga
29. februar/ Guovvam. 29.b.	Folkemøte/informasjonsmøte i felt 7 Tana/Tanafjorden/ Álbmotčoahkkín/diehtujuohkínčoahkkín 7. guovllus Deatnu/Deanuvuotna	Kommisjonen/Komišuvdna
13. april/ Cuonjom. 13.b.	Møte med FeFo om arkiv/ FeFo:in čoahkkín arkiivva birra	Sekretariatet/Čállingoddi
25. mai/ Miessem. 25. b.	Innlegg på Sametingets konferanse om sjøsamenes rettighetssituasjon: Finnmarkskommisjonens mandat – kartlegging av rettigheter til fiskeplasser i sjø/ Sáhkavuorru Sámedikki konferánsas mearrasámiid vuoigatvuodadili birra: Finnmárkokomišuvnna mandáhta – kártet vuoigatvuodaid guollesajiide mearas	Jon Gauslaa med innlegg/ doalai sáhkavuoru Veronica Andersen Sekretariatet ved Gro Dikkanen/ Čállingottis Gro Dikkanen
6. juni/ Geassem. 6.b.	Informasjonsmøte om kommisjonens arbeid og prosess i feltet i felt 4 Karasjok/ Diehtujuohkínčoahkkín komišuvnna barggu ja proseassa birra dán guovllus 4. Guovlu Kárášjohka	Kommisjonen/Komišuvdna
1.juli/ Suoidnem. 1.b.	FeFo 10 års jubileum/ FeFo 10 jagi ávvudeapmi	Jon Gauslaa, Ole Henrik Magga ja Sekretariatet ved Gro Dikkanen/ Čállingottis Gro Dikkanen